1940 ий
30
МАЙ
№50 (663)
Акше 5 ыр.

10-шо ИЙ ЛЕКТЕШ

Чыла эллаысе пролетарий-шамыч, ушныза!

Рвезе коммунист

ВЛКСМ
Маробком
ден
Горком
орган

АНТИРЕЛИГИОЗНЫЙ ПРОПАГАНДЫМ КӰКШӦ УРОВЕНЬЫШ

Советский правительствын главаже В. М. Молотов йолташ XVIII партийный с'ездым почмо годым тыге кутырен: „Мемнан внутренний задача-шамычым ончымо точка гыч нелытын центрже воспитательный вопрослашке, коммунистический воспитаний вопросыш, шемер-шамычын сознанийыштышт капитализмын але тынар живучий пережиткыже-шамычым ликвидироватлыме задачыш кусаралтеш". Шемер-шамычым коммунистический духеш воспитатлымаште антирелигиозный пропаганда ик кугу верым налын шогышаш. Вет калыкын сознанийыштыже „юмылан" ӱшанымаш, мужанче-шамыч дек коштедымаш да тулеч молат але йӧршешак пытен манаш огеш лий. Садлан кӧра антирелигиозный пропагандым кӱкшӧ уровеньыш шындыман, религийын зиянже нерген шемер массылан эреак умылтарыман.

Кодшо ий мемнан республикысе шемер массылан антирелигиозный тема дене 200 тӱжем наре лекцийым лудмо, тушто 6 миллион утла ең лийын. 250 тӱжем наре читкым да беседым эртарыме, 10 тӱжем художественный постановкым организоватлыме. Нине эртарыме мероприятийыште комсомол кугу пашам ыштен.

Тевият южо ВЛКСМ райком-шамыч антирелигиозный пропаганда дене шагал огыл ыштеныт. Теве Юринский районышто, комсомолын вийже дене, апрель тылзыште 69 докладым да беседым шемер масса коклаште эртарыме. Тушто 3.363 ең лийын. ВЛКСМ райком первичный комсомольский организаций-шамычын секретарьыштлан да комсомольский активлан антирелигиозный тема дене ятыр докладым шынден. Антирелигиозный пашан икмыняр саеммашыжым моло районлаштат ончыкташ лиеш.

Туге гынат „юмылан" ӱшанымаш, мужанче шамыч деке мужедыкташ коштмаш факт уло. Теве Йошкар-Олинский райздравын оспопрививательницаже Марфа Соколова йолташ, кунам марлан каймыжым, палашлан, мужанче деке мужедыкташ коштын. А вет Соколова йолташ мужангчын шояже нерген шемер массылан шке умылтарышаш.

Куженерский ВЛКСМ райкомын ожнысо пашаенже—комсомолец А. А. Горинов йолташын ватыже азам ыштенат, азам тынеш пурташлан Горинов йолташ йӱдшо кечыже попым кычал коштын.

Але налаш „15 лет Октября" колхоз (Куженерский район) пелеңсе комсомольский организацийын секретарьже (тудак колхоз председатель) А. И. Липатников йолташым. Тудо „кугече" ваштареш колхозник да колхозница-шамыч коклаште умылтарыме пашашке комсомолец-шамычым мобилизоватлыме олмеш, „кугече" кече пашашке ыш лек, а комсомолец-шамыч лӱнгалтышым ыштен жапым эртарышт. Нине факт-шамыч ленинско-сталинский комсомолын авторитетшым волташ тӧчышӧ улыт.

Антирелигиозный пропаганда паша сай шындыме лиеш ыле гын, Карайский почтовый агент (Сотнурский район) М. Я. Яковлев ӱдырым сӱан дене огеш нал ыле.

Молан вара молодежь коклаштат тыгай факт-шамыч лиедат? Тидым икте дене гына каласаш лиеш—молодежь коклаште антирелигиозный пашам кӱлеш семын огыт ыште. Адакшым антирелигиозный пашам компанейски, религиозный пайрем ончылан утларакшым ышташ пижыт. Религиозный пайрем эртымек, южо комсомольский организаций - шамыч да ВЛКСМ райком тиде пашам мондат. Ончыкыжым антирелигиозный пропаганда дене компанейски, религиозный пайрем ончылан огыл, эреак занимматлыман. Тиде пашам кече еда ыштен, кӱкшӧ уровеньыш нӧлтыман.

ВЛКСМ Татарский Обком пелеңсе комсомольский кадр-шамычым ямдылыме межреспубликанский курсышто отлично тунемше-шамыч.
Снимкыште (шола гыч пурлашке): П. В. Васин (Килемарский район), Я. П. Шестаков (Ронгинский район), Е. Т. Муравьева (Йошкар-Ола) да Д. В. Смирнов (Волжский район).

Фото М. Чуршуковын.

Г. И. Кондратьев йолташым Марийский АССР Калык Комиссар-шамыч Совет Председательын заместительжылан назначитлыме нерген

МАРИЙСКИЙ АССР ВЕРХОВНЫЙ СОВЕТ ПРЕЗИДИУМЫН

УКАЗШЕ

Григорий Иванович Кондратьев йолташым Марийский АССР Калык Комиссар-шамыч Совет Председательын Заместительжылан назначитлаш.

Марийский АССР Верховный Совет Президиум Председательын заместительже А. МОСОЛОВА.
Марийский АССР Верховный Совет Президиум Секретарь М КУКИН.

Руководящий комсомольский пашалан у кадр

Марксистско - ленинский теорий дене овладеватлымаш — у айдемым формироватлымаште тӱң задача. Тиде задачым шуктымаште руководящий комсомольский пашаеңшамыч ик кугу верым налын шогат. Нунын теоретический шинчымашышт кӱкшӧ уровеньыште лийман.

ВЛКСМ Татарский обком пелеңсе комсомольский кадр-шамычым ямдылыме межреспубликанский курсыш ВЛКСМ Маробком 11 комсомолецым командироватлен. Нуно кызыт марксистско-ленинский освовым упорно тунемыт. Тидым тунеммашын кумышо тылзыжат раш ончыкта. 11 курсант кокла гыч Смирнов, Васин, Муравьева да Шестаков чыла предмет денат „отлично" отметка левне да 4 ең „отлично" да „хорошо" отметка дене тунемыт.

Нуно кеч кунамат уроклан эреак сай ямдылалтыт. Консультаций ден семинарым чӱчкыдын коштыт.

Вашке нуно курсым пытарен, руководящий комсомольский пашалан у кадр лийыт.

Мих. Толстухин.

ВЛКСМ Центральный Комитетыште

Комсомольский организаций-шамычын колхозный водоем, плотина, пӱя ыштымаште участвоватлымышт нерген

ВЛКСМ Центральный Комитетын бюрожо Воронежский область Таловский район „Железнодорожник" артельысе колхозник-шамычын письмаштым да 1940 ий 24 майыште лекше „Правдан" ончыл статьяжым колхозный комсомольский собранийлаште обсудитлаш обком, крайком да союзный республикласе комсомолын Центральный Комитет-шамычым обязыватлен.

Нине собранийлаште у водоем, плотина, пӱя, таве ыштышлан да тоштым восстановитлашлан комсомолец ден молодежын конкретный обязательствыже - шамычым наметитлыман. Колхоз правлений дене пырля кол ден вӱд кайык шарымашлан да шулдо акан колхозный вӱд вакш ден гидростанций-шамычым ыштышлан мероприятий-шамычым наметитлаш кӱлеш.

„Железнодорожник" артельысе колхозник-шамычын обращенийыштым кумдан популяризироватлаш да колхозный водоем, плотина ден пӱя-шамычым ыштымаште комсомольский организаций - шамычын опытыштым систематически освещатлаш „Комсомольский Правда" ден Союзысо чыла комсомольский газета-шамычым ВЛКСМ Центральный Комитетын бюрожо обязыватлен.

ПАРЫМ КУРАЛЫТ

Кӱкшӧ урожай верч кучедалмаште почвым ондак кӱкшӧ качество дене обрабатыватлымаш кугу значенийым иметла. Тидым Сернурский районысо „Чевер ӱжара" колхозын колхозник ден колхозницаже - шамыч раш умленыт. Колхоз 23 майлан 35 гектар майский парым куралын. Парым кӱчык жапыште курал пытарашлан колхоз уло вийым мобилизоватлен.

И. Росляков.

СОВЕТСКИЙ СОЮЗЫШТО

Модернизированный „Коммунар" комбайк-шамыч

Запорожье, 26 май. (ТАСС). Тенгече „Коммунар" заводын конвейерже гыч первый лу модернизированный „Коммунар МЖМ—4,6" комбайн-шамычым налме.

Заводын коллективше уборочный компаний тӱңалмашеш 2.800 да ий пытымешке 7.500 модернизированный комбайн-шамычым лукташ обязатлалтын.

ПЫРЧАН УРОЖАЙЫМ ПОГАШ ТӰҤАЛЫНЫТ

Сталинабад, 26 май. (ТАСС). Туркестанский хребет воктенсе Ура-Тюбинский районышто тенгече пырчан урожайым погымаш тӱңалын. Куйбышев лӱмеш, Ворошилов лӱмеш да моло колхоз-шамыч первый 100 гектар шожым погеныт. Колхозник-шамычын опреденийышт почеш тений урожай кодшо ийысе деч сай.

Урожайым погаш тӱңалме деч ончыч комбайнер-шамычын районный слётышт эртаралтын. Степной комбайн - шамычын водительышт урожай погымашым кӱчык жапыште да йомдарыде эртараш обязатлалтыныт.

97

АГИТАТОР-ШАМЫЧЛАН ПОЛЫШ

ПОПОВСКИЙ „ТРОИЦА“ ВАШТАРЕШ

Реакционный воздействийын эн виян средствыжлан религиозный пайрем-шамыч шотлалтыт.

Кеҥеж пайрем-шамыч кокла гыч кугун шарлен шогышо пайремлан „Троица“ шотлалтеш. „Троица“ кечын поп ден сектант-шамыч „юмылан“ ӱшаныше-шамычым религий дене пеҥгыде кылым кучаш кӱлмӧ нерген уло вийышт дене ӱшандараш тыршат.

Торжественный богослужений дене нуно шемер массылан рабский психологийым прививатлат, „юмо ача, эрге, святой шӱлыш“ ончылно приклонятлалташ туныктат. Нуно коммунизмым ыштымаште айдемын вийжым да воляжым кӱрлаш тыршат.

„Троица“, чыла мӧло религиозный пайрем гаяк, эксплоататорский элемент, калык тушман, националист-шамычын коммунизм ваштареш классовый орудийышт улеш.

„Троица“ пайрем „святой троица,—„юмо, эргыже да святой шӱлыш“ лӱмеш поп-шамычын ойлымышт почеш ышталтын. „Юмын“ туныктымыжо почеш нине кум лицо-шамыч пырля ик „юмо“ семын да тунамак посна илат.

„Троица“ нерген тунеммаш мемнан деке эн тошто религий гыч толын. Египтян-шамыч „юмо-ача—Озирис, юмо-ава—Изида да юмо-эрге—Горуслан“ ӱшаненыт. „Троиа“ годым индус-шамычын „юмышт“ Брама, Вишна да Шива улыныт. Кушеч нуно лектыныт? Айдеме кеч кунамат „юмым“ шке гайжым да подобныйым ыштен. „Троица“ нерген представлений айдемын ешыже семын шочын. Кавашке айдемын отношенийжым колтен, тошто еҥ-шамыч „юмо ача, ава, эргыже“ улмо нерген законныйлан шотленыт. Христианский „троицыште“ „юмо-ача ден юмо-эрге“ уло. Юмо-аваже уке; тудо „троица“ пайремыш огеш лек. Тудын олмеш „юмын шӱлыш“ лектеш.

„Троицын“ ик кечыже—„духов кече“ святой шӱлышын. Исусын апостолжо-шамыч деке шествий лӱмеш пайремлалтеш. Евангельский „историйын“ чыла ойлымыжо гаяк святой шӱлышын апостол-шамыч деке шествийже тӱҥалтыш гыч мучаш марте шонен лукмо, йомак улеш. Тидым исторический подверждений укелан да тӱрлӧ евангелийыште каласкалыме противоречий-шамыч гычак ойлаш лиеш.

Чынжымак гын „троица“ древне-еврейский земледельческий пайрем улеш. Тудо пеш ожнысо христианство гыч кызытсе христианствышке толын.

Ожнысо чыла калык гаяк, еврей-шамыч „троицым“ ӱдымашын да урожай погымашын тӱҥ жапше годым пайремленыт. Тиде тудлан туге лийын: мланде „юмылан“ кумалде ок шочыкто, жертва ден юмылдымаш деч посна мланде бесплодный лиеш. Еврей-шамыч тӱредаш тӱҥалме кечым—„кугече“ дене вашлийыныт, тунам нуно у ложаш гыч первый киндым кочкыныт; тӱредмаш 7 арня эртен, 50 кече гыч пытен. Тӱред пытарыме кечым—„витлымше кече“ пайрем дене эртареныт.

Первый христиан-шамыч еврей улыныт, садлан „витлымше кече“ пайремат моло пайрем дене пырля толын. Российыште тиде пайрем древне-славянский „языческий“ семын пайрем дене ушалтын. Славян-шамыч семыкым ӱдымаш пытыме годым пайремленыт. Семык годым колышо-шамычын „шӱлышыштым“ поминатленыт. Шке озанлыкышт деч осал „шӱлышым“ поктен колташлан, славян-шамыч колышо еҥын шӱгар ӱмбалжым сӧрастарылыныт. Шӱгар ӱмбаке пеледышым, кочкышым нумалыныт.

„Троицын“ корныжо тыгай: тиде пайрем первобытный техника годым шочын. Тунам айдеме пӱртӱсын рабше лийын. Айдемым закрепоститлашлан тиде пайремым эксплоататорский класс кучылтын.

Кызыт тошто царский Российолмышто мирысе первый свободный государство — СССР пеҥгыдемын кушкеш. Уло тӱнян кудымшо ужашыштыже социализм ышталтын. СССР шке вияҥмашыжын у полосашкыже—бесклассовый социалистический обществым ыштен шуктымашке да социализм гыч коммунизмыш постепенно вончымашке куснен.

Тиде жапыште коммунистический воспитанийлан да айдемын сознанийыштыже капитализмын пережиткыже-шамычым вожге пытарымашке поснак кугу вниманийым ойырыман.

Чыла религиозный пайрем-шамыч политический ден культурный зиян деч посна эше калык озанлыкланат кугу зияным кондат.

Церковный календарь почеш „троица“ марте пасуштo прополкым ышташ огеш лий. Тиде кӱкшӧ сталинский урожай верч кучедалмаште кугу чарак улеш. „Троица“ годым „юмылан“ ӱшаныше-шамыч пар куралмаш, прополка, моло ял озанлык паша деч отвлекатлалтыт.

„Троица“ пайрем дене трехпольный системат кылдалт шога. „Троицын“ кум „юмыжо“ уло,—манме трехпольный система велэ лийын кертеш, манмат уло. Тидым кучылтын поп ден сектант-шамыч шемер масса коклаште севооборот, агротехнический мероприятий ваштареш агитацийым шаркалат.

„Троица“ пайрем годым пӧртым сӧрастарашлан, „юмылан“ ӱшаныше-шамыч пеш шуко самырык куэм руат. Тидын дене самырык чодра хищнический пытаралтеш.

Чыла тиде озанлыклан да вӱд рессурсым аралымашлан кугу зияным конда.

Антирелигиозный пропагандым кызытак кумдан шарыман. Шемер масса коклаште шарлыше „Троица“, Йыван кече“ „Петровка“ да моло пайрем ваштареш большевистски кучедалман.

„Троица“ пайрем ваштареш кучедалмаш тений поснак виян лийман. Прополка ден шудо погымаш кампанийлан образцово ямдылалт шуын, сталинский урожай погымаш верч большевистски кучедалман.

К. Радайкин.

ШКЕ РЕШЕНИЙЖЫМ ОГЕШ ШУКТО

Йошкар-Оласе хлебопекарня пеленсе комсомольский организацийыште 19 ВЛКСМ член уло. Комсомольский организацийын секретарьлан Мусатов йолташ ышта. Гӱжвач ончаш гын, тиде комсомольский организаций пашам ыштышыла коеш. Комсомольский собраний-шамыч жапыштыже лиедат. Паша планым кажне тылзын составитлат да планым комсомольский собранийыште утвердитлат, протоколеш решенийым возат.

Кузерак вара комсомольский организаций шке решенийжым шуктен толеш?

Теве 1939 ий 13 октябрьыште лийше комсомольский собранийыште групком председатель Кельдыбаевын пашаже нерген отчетым колыштмек, групком пашам начареш шотлышт. Ты пашам саемдашлан комсомольский организаций посна комсомолец-шамычым выдвигатлыш. Но тачат групкомын пашаже огеш кой.

Пекарньын состоянийже нерген директорын отчетшым колышташ манын шукертак решенийыште возымо. Тиде пашат ышталт ыш шу. Пекарньыште ситыдымаш-шамыч шукэ улыт: паша жапыште аракам йӱмаш лиеда, томам качестван киндым лукмаш да тулеч молат.

28 январьыште ВЛКСМ ЦК X-шо пленумын решенийжым прорабатыватлымек, олаште ик пионерский организацийын пашажым контролироватлаш, тудлан полшаш манын комсомольский собранийыште пунчальыч.

Ты марте комсомольский организаций протоколеш решенийым возен гына ситышылан шотлен. Решений почеш ыштышаш пашам контролироватлен огыл, а посна комсомолец-шамыч гын, пумо пашаштым шуктен толын огытыл.

Комсомольский организаций шке пашажым шукташлан ыштыме планжым да решенийжым эреак проверитлыман. Посна комсомолец-шамычлан пумо пашамат контролироватлыман.

А. Абрамов.

АНТИРЕЛИГИОЗНЫЙ ПРОПАГАНДЫМ САЕМДЫМАН

Антирелигиозный пропагандын мероприятийже-шамычым илышыш пуртен, ятыр комсомольский организаций-шамыч антирелигиозный пропагандым саемденыт. Антирелигиозный пропагандым эшеат кумдан шарашлан тений февраль ден март тылзыште ВЛКСМ райком-шамычын агитаций ден пропаганда отделжым вуйлатыше-шамыч дене совещанийым эртарыме ыле. Тыште шошо ага жапысе антирелигиозный пропаганда нерген вопрос шындалтын. Пытартыш кум тылзыште чыла районлаштат первичный комсомольский организацийын секретарьыштлан антирелигиозный пропаганда нерген семинар-шамыч эртаралтыныт. Ятыр ВЛКСМ райком-шамыч антирелигиозный паша дене конкретно вуйлаташ да СВБ ячейка-шемычлан полшаш тӱҥалыныт.

Юринский районышто антирелигиозный пропаганда сайын шындалтын. ВЛКСМ райкомын инициативыже дене районный учительский совещанийыште ялыште антирелигиозный пашаште учитель-шамычын участвоватлымышт нерген докладым колыштмо.

Районысо шемер масса коклаште комсомолец-шамыч антирелигиозный тема дене докладым, беседым эртарат. Тений апрель тылзыште 69 докладым да беседым эртарыме. Тыште 3.363 еҥ лийын. Антирелигиозный пашан результатшат начар огыл. Майдан ялыште икона-шамычан 6 часовня ыле. Кызыт нуным колхозник-шамычын йодмышт почеш кораҥдыме. Майданский комсомольский организаций самодеятельный антирелигиозный кружокым органызоватлен. Тиде кружок пошкудо колхозламат обслуживатла.

ВЛКСМ райком антирелигиозный вопрос дене комсомольский активын собранийжым эртарен. Актив кокла гыч шошо ага годым „Кугече да тудын реакционный рольжо“ тема дене доклад-шамычым ышташ 35 докладчикым ойырымо ыле. Школлаште антирелигиозный вечер-шамыч эртаралтыныт.

Антирелигиозный пропагандым ВЛКСМ Мари-Турекский райкомат начар огыл ышта. Антирелигиозный пропаганда нерген 3 гана ВЛКСМ райкомын бюроэшыже колыштмо. 4 семинар-совещанийым эртарыме. 15 антирелигиозный постановкым, 99 беседым да докладым эртарыме.

„Трудовик“ колхоз пеленсе комсомольский организацийысе комсомолец-шамыч, „юмылан“ ӱшаныше-шамыч коклаште, антирелигиозный пашам систематически ыштат. Нуно 25 беседым эртареныт. Верховный Совет депутат-шамычын ӱжмышт почеш „Социализм“, „Новая жизнь“, „У илыш“ колхозлаште 42 ӱдрамаш шымакшым кудалтен.

Сернурский районысо комсомольский организаций-шамычат антирелигиозный пашам ятыр ыштеныт. Районысо агитколлектив-шамычын руководительышт дене совещанийым эртарыме. Лудмо пӧрт заведующий-шамыч дене 2 семинарым эртарыме. 65 антирелигиозный лекций да беседа лийын.

ВЛКСМ Йошкар-Олинский, Косолаповский, Пектубаевский, Горно-Марийский райком-шамычат антирелигиозный пашам икмыняр саемденыт. ВЛКСМ Обкомын лекторжо-шамыч „СССР оборона да религий“ тема дене 11 лекцийым лудыныт. Районлаште 280 еҥ чтец ден беседчик-шамыч пашам ыштат. Антирелигиозный тунеммашат шарлен. Чылаже 123 еҥ тунемеш. Религийын зианже нерген колхозлаште 1.345 ӱдрамаш собранийым да 17 районлаште конференцийым эртарыме. Тыште чылаже 41.615 еҥ лийын. Республика мучко 4.335 ӱдрамаш шарпаным, шымакшым, сорокам кудалтен.

Туге гынат, але ятыр вере антирелигиозный пропагандым кӱлеш кӱкшытышкӧ шындыме огыл. ВЛКСМ Маробкомын пропаганда ден агитаций отделжын мероприятийже-шамычым илышыш пуртымашке Параньгинский ВЛКСМ райкомын пропаганда ден агитаций отделжым вуйлатыше Газимов йолташ да Антоничев йолташ (ВЛКСМ Волжский райком) безответственно относитлат. Нуно антирелигиозный пашам СВБ райсовет ышта, манын вучат. Антирелигиозный пашашке але ятыр комсомольский организаций-шамычат вниманийым шагал ойырат. Комсомольский организаций-шамыч кокла гыч 75 процентыштыже СВБ ячейка уке. СВБ член-шамычат але шагал улыт.

Кызытсе жапыште антирелигиозный пашам эша вияҥдыман. Кажне комсомольский организаций пелен СВБ ячейкым организоватлен, „юмылан“ ӱшаныше населений коклаште умылтарымаш пашам кече еда ыштыман.

Л. Алатов,

ВЛКСМ Маробкомын пропаганда ден агитаций отделжым вуйлатышын заместительже.

Сай результатыш шуын

Жан 8 час шуэш, школа кудывечыште пайрем вургемым чиен, весела чурийан йоча-шамыч модыт курштальштыт. Нуно таче, ида-лык мучко тунеммыштлан итогым ышташ толыныт. Теве волейбольный площадкыште 12 йоча пеш талын модыт. Изиш умбалнырак, ужар шудо кокласе скамейкыште, 7-ше классыште тунемше С. Грязин гармонь дене йоча-шамычын йӧратыме мурыштым шуялтарен шокта, гармонь почеш ик тӱшка йоча-шамыч мурат.

9 час шуо. Звонок шергылте. Куаныше чурийан, шке шинчымашыштлан ӱшаныше тунемше-шамыч классышке пурен шинчыч. Туныктышо ден ассистент-шамыч класслаш пурат.

6-шо классыште тунемше-шамыч изишак волноватлалтын, икте весыштым ончальыч. Нунын таче пеш серьезный кече—руш йылме дене устно испытанийым кучаш тӱҥалыт.

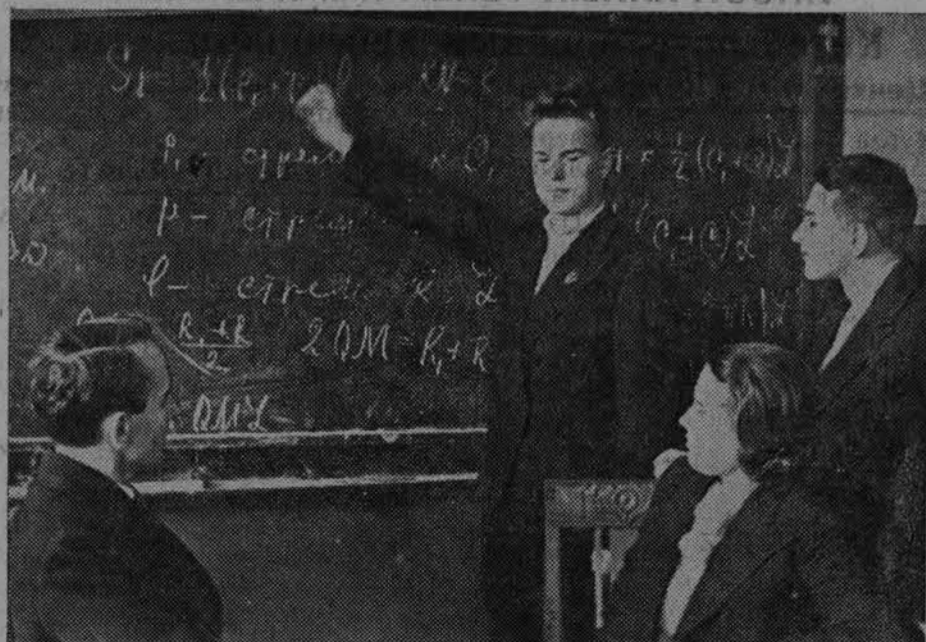
Туныктышо Елизавета Александровна, билет налаш ӱстел деке Кропотов Аркадийым, Кропотова Зинам да Кальсина Клавдиям ӱжеш. Нуно билетым налын ончыл партыш шинчыт. Изиш лиймеке, Кропотов Аркадий сайын шоналтен, раш вашмутым пуа. Туныктышо первый отметкым „отлично" шында, кудым тиде кечын, тудлан шуко гана шындаш перныш.

Испытаний пытыш. Туныктышо ден ассистент-шамыч итогым ыштышт. 44 тунемше гыч „отлично" ден „хорошо" отметкым 27 тунемше налыныт да 1 „плохо" отметкым.

Тиде школа испытанийлан сай ямдылалтын, садланак вет кажне классыште кугу успех дене эрта, посещаемостят кажне кечын 100 процент.

М. Хорошавин.

Куженерский район.

Йошкар-Оласе 6-шо номеран средний школа пеленсе комсомольский организацийын секретарьже Володя Лифанов чыла предмет денат испытанийым отлично сдатла.

Снимкыште: Лифанов геометрий дене испытанийым сдатлымыже годым. Шолаште школа директор И. М. Блинов да пурлаште Гороно вуйлатыше Т. И. Зуева йолташ-шамыч шинчат, преподаватель В. В. Вольховский йолташ шога.

Фото М. Чуршуковын.

Йоча творчествым ончымо олимпиада

18-ше май гыч 23-шо май марте Сернурский селасе социалистический культура пӧртеш йоча творчествым ончымо районный олимпиада эртаралте. Тыште 27 школа гыч участвоватленыт. Олимпиада рашак ончыкта, кажне школыштат пиалан йоча - шамыч Сталинский конституцийын знамяже йымалне шке творчествыштым виянгдат, талантыштым йӧлтат. Шӱдӧ дене мастар мурызо, куштызо, гармонист, тӱрлӧ музыкант-шамыч кушкыт.

Теве Шабинский неполный средний школын 6-шо классыште тунемше Михеев Яковын поэт лийшашлык талантше коеш. Тудо олимпиадылан шке возымо „С приветом Сталину" почеламутшым подаритлен. Казанский неполный средний школын 5-ше ден 6-шо классыште тунемше-шамыч Видягина ден Понамарева олимпиадыште „Белеет парус одинокий", „Вдоль деревни" да моло муро-шамычым сылнын мурeныт, тыгак нуно куштымаштат шке мастерствоштым ончыктеныт.

Олимпиадыште Мустаевский неполный средний школын коллективше поснак чапле отзывым налын. Учительница Ф. Ф. Образцова йолташын руководитлыме хоровой кружокшо „Илаш сае, весела", „Монден ом керт", „Яндар йӱкан шӱшпыкшӧ" муро-шамычым, эдак Николаевын „Салика" пьеса гыч хоровой мелодийым пеш чаплын исполнятлен. Тыгак Сернурский средний, Родионовский неполный средний школа-шамычат олимпиадылан серьезно ямдылалтыныт.

Обронинский неполный средний школышто тунемше - шамыч В. И. Ленинын шочмыжлан 70 ий темме лӱмеш ыштыме Ленинский уголокыштым выставкыш конденыт. Детский технический станций фотолюбитель - шамычын фотоснимкышт дене выставкым организоватлен.

Районный олимпиадын оргкомитетше олимпиадыште поснак отличатлалтше коллективым, посна исполнитель - шамычым республиканский олимпиадыш колташлан кандидатыш ойырен.

М. Яныш.

Вожатый-шамычлан полыш кӱлеш

ВЛКСМ райкомласе школьный молодежь ден пионер отделым вуйлатыше-шамыч вожатый-шамычлан семинар гоч паша ышташ туныктышаш да верлашке лектын конкретный полышым пушаш улыт.

Туге гынат, ВЛКСМ Параньгинский райкомын школьный молодежь ден пионер отделжым вуйлатыше Салахутдинова йолташ вожатый-шамычым поген, нунылан паша ышташышт шагал полша. Школлашке лектеш гынат, вожатый-шамычлан кӱлеш полышым ок пу.

Теве тунемме ийын икымше пелыштыже Куянковский неполный средний школыш ик кечылан миенат, нимогай полыш пуде мӧнгӧ каен.

Тудо каймеке, вожатый-шамычын пашаштышт нимогай вашталтыш ыш лий. Вожатый-шамыч отрядной ден звеневой сборым огыт эртаре, пионерский актив дене пашам огыт ыште, отрядлаште пырдыж газета ок лек. Пионер-шамычын тунеммашыштат томам да испытанийыш пурталтыдыме-шамычат улыт.

ВЛКСМ Параньгинский райкомын бюрожлан Салахутдинова йолташ деч конкретно паша ыштымашым требоватлыман. **Ш. Ямилов.**

ИСПЫТАНИЙ САЙ ЭРТА

Сотнурский средний школа испытанийлан сайын ямдылалтын. Садланак вет испытанийын результатшат сай.

23 майыште 9-ше классыште литература дене 40 ученик испытанийым „отлично" да „хорошо" отметка дене сдатленыт.

Испытаний моло класслаштат сай результат дене эрта.

Каныме жапым культурно эртарашлан школышто волейбол, бильярд, шахмат, шашка, домино, тӱрлӧ газета, журнал уло.

П. Яшметов.

ЯЛ ОЗАНЛЫК ПАШАШТЕ КОМСОМОЛЫН РОЛЬЖЫМ ЭШЕАТ КУГЕМДАШ

ВЛКСМ Куженерский райком бюрон решенийже почеш, шошо ага пашаште каныме жапым культурно эртарашлан 9 комсомолец дене агитбригадым организоватлыме ыле. Агитбригада 25 апрель гыч 12 май марте район мучко 43 колхозым обслуживатлен. Колхозлаште „Кугечын вредше нерген" вич докладым ыштыме да 10 постановкым шындыме. Нунын дене 1960 еҥым авалтыме. Колхозлаште 11 номер пырдыж газетым лукмо. 37 звенолаште газетым йӱкын лудмашым да ятыр беседым эртарыме. Агитбригада Больше-Царанурский, Лонганерский, Ляж-Вершинский, Конганурский, Тумью-Мучашский, Иван - Солинский, Юледурский да Старо - Юледурский сельсоветысе колхоз-шамычым обслуживатлен. Колхозник-шамыч нунын выступленийыштым кугу интерес дене онченыт.

Шошо ага жапыште колхозлаште агитаторлан 490 еҥ ыштен, нунын кокла гыч 173 комсомолец. Пырдыж газета редакторлан 145 еҥ ыштен, нунын кокла гыч 63 комсомолец. Нунын инициативышт дене 295 номер пырдыж газетым лукмо. Агитатор-шамыч колхозник-шамыч коклаште СССР Совнарком ден ВКП(б) ЦК-н пунчалыштым прорабатыватленыт. Район мучко 149 колхоз гыч 140 колхозышто шошо ага пашам 5—7 кече жапыште пытареныт.

Мутлан, „Ӱжара" колхоз (Агаяурский сельсовет) моло ийлаште ял озанлык паша дене шенгелан кодеш ыле. А тений, комсомольский организацийын полшымыж дене, чыла агромероприятийым илышыш пуртен, кӱкшӧ качество дене 5 кече жапыште ага пашам пытарен. Тыгак Иван - Солинский сельсоветысе „Друзья" колхозат, комсомольский организацийын секретарьже Чирков йолташын активно участвоватлымыж дене 7 кече жапыште ӱден пытарен. Колхозышто 8 постоянный звеном организоватлыме. Чыла ял озанлык паша звеневой система дене ышталтеш. Кажне звенолаште агромероприятий планым составитлыме да социалистический договорым заключитлыме. 2-шо бригадын 3-шо звеносо звеневодкаже-комсомолка Ф. Ф. Иванова йолташ шошо ага жапыште кажне кечын паша нормым 140—150 процентлан темен шоген.

Звеневодка Иванова йолташ тырмалымаште 2,5 гектар олмеш 3,5 гектарым тырмален. Тыгак 65 ияш колхозник С. К. Малинин йолташ куралмаште кечаш паша нормым эреак 150 процентлан темен. Тиде колхозышто агромероприятийым илышыш тӱрыс пуртен шогеныт.

„Марий Коммун" колхозысо комсомольский организаций (секретарьже Михеев йолташ) комсомолец да колхозник - шамычым тракторный бригадыште пашам вашталтыш деч посна ышташ поручитлен ыле. Тидын дене Мокрецов йолташын тракторный бригадыже шошо ага пашам сай качество дене кӱчык жапыште пытарен. 10 май марте 370 гектар олмеш 381 гектарым куралын.

Тракторист - шамыч коклаште Юледурский МТС пеленсе комсомольский организацият пашам сайын ыштен. Первичный партийный ден комсомольский организацийын руководствышт дене МТС шошо ага пашам 20 майыште 112,5 процентлан темен. Тракторист-шамыч кокла гыч 31 стахановец кушкын. Теве комсомолец-стахановец Ф. Горинов йолташ „Нати" трактор дене 7 гектар олмеш эреак 14 гектарым куралын. Самырык трактористка-комсомолка Н. Т. Иванова йолташ „У—2" трактор дене 3 гектар олмеш 6 гектарым куралын. Тыгак тракторист-комсомолец А. Ярыгин 3 гектар олмеш 7,5 гектарым куралеш да ятыр горючийым экономитла. Шошо ага жапыште район мучко комсомолец да несоюзный молодежь кокла гыч 130 стахановец кушкын, нунын кокла гыч 39 тракторист.

Но южо комсомольский организаций-шамыч шошо ага жапыште авангардный рольым налын огытыл. Тумью-Мучашский сельсоветысе „Коммунар" колхоз пеленсе комсомольский организацийын секретарьже Шибанаев йолташ, тудак колхоз председатель, агромероприятийым нарушатлен. Шуко площадеш протравливатлыдыме семенам ручной способ дене ӱдыктен. Тыгак „У саламатнур" да „Крупный пахарь" колхоз пеленсе комсомольский организаций-шамычын секретарьышт Макаров ден Курочкин йолташ-шамыч шошо ага пашам кӱчык жапыште эртарышаш верч тыршен огытыл. Тиде пашаште ВЛКСМ райкомат кӱлеш семын звенам мобилизоватлен огыл. Садлан верчынак 149 колхоз гыч 10 колхозышто нимогай звеном организоватлыме огыл.

М. Хорошавин ден Кузнецов.

98

ИНОСТРАННЫЙ ТЕЛЕГРАММА-ШАМЫЧ

Китайыште военный действий-шамыч

Центральный Китайыште

Хубей провинцийын северный ужашыштыже Цзяоян секторышто умбакыжат бой лийын шога. 25 майыште японец-шамыч Цзяоян район гыч северо-запад велыш наступленийым ыштеныт, туге гынат, нунын тиде наступленийыштым китайский войска-шамыч чарен шогалтеныт.

Аньхуэй провинцийын южный ужашыштыже 25 ден 26 майыште китайский войска-шамыч Аньдин деч северыштырак да северо-востокыштырак Янцзы энерын южный северыштыже улшо Тунлин, Гунчи да Цинян олалашке кум колонна дене наступленийым тӱҥалыныт. Японский войска-шамыч кугу огыл сопротивленийым ыштен, северо-запад велыш чакнен каят.

Чжэцзян провинцийыште 26 майыште японский войска-шамыч Сяошань деч востокышкыла (Ханчшоу деч югыштырак) китайский позиций-шамычым атаковатленыт. Китайский войска-шамыч упорный сопротивленийым ыштеныт. 2.000 улта солдатым колышым йомдарымек, японский часть-шамыч кас велеш Сяошань могырыш чакнен каеныт.

Южный китайыште

26 майыште китайский войска-шамыч Лянкоу олам (Кантон деч северо - востокыштырак) руалтен налыныт. Лянкоун окресностьлаштыже китаец-шамыч тӱжем еган японский отрядым йыр авырененыт. 24 май гыч 26 май марте Цунхуа деч северо-востокыштырак улшо районлаште (Кантон деч северыштырак) пеш кугу бой-шамыч лийыныт. 8 тӱжем еҥ дечат утла, тиде шотыштак 2 тӱжем наре кавалерист-шамычым иметлыше, японский часть-шамыч Цунхуа деч северыштырак улшо курыкан районышто авыралтыныт. Китайский часть-шамыч японский коммуникаций-шамычым пӱчкын, тыге японец-шамычым подкремленийым колтен кертдымым ыштен, пеш виян атакым тӱҥалыныт. Ик гана велэ огыл рукопашный схваткыш кусныльшо, шуко жап лийше бой деч вара 3 тӱжем утла японский солдат ден офицер-шамычым, тиде шотыштак генерал майор Ямамотом пуштмо.

28 май. (ТАСС).

Италийын войнылан ямдылымыже

Будапешт, 28 май. (ТАСС). Южо газета-шамыч Италийын войналан виян ямдылымыжым кызытат палемден шогат. Италия июнын первый пелыштыже войнам тӱҥалеш манын „Фюггетлен мадьярорсаг" венгерский газетын римский корреспондентше шона. „Хетфэ" газетын римский корреспондентшат тыгак ойла. Тудо тыге манеш: Италия почеш Испания войнам тӱҥалеш, вет тудо Гибралтарыште английский владычествым эре сырен ончен. „Немзетэр" венгерский газета Рим гыч тыге увертара: антианглийский демонстраций ден итальянский печатьын союзник-шамыч ӱмбак нападенийже лиймым чарненыт.

Английский поданный-шамычлан Италийым коден каяш кӱштымӧ

Нью-Йорк, 28 май. (ТАСС). Ассошиэйтед Пресс агентствын Рим гыч увертарымыже почеш, английский подданный-шамычын Италиеш кодаш срочный кӱлешыже уке гын, английский посольство нунылан Италийым коден каяш кӱштен.

80 кубометр пу ямде

У тунемме ийлан Кугу-Мушкинский начальный школа (Сернурский район) ямдылалташ тӱҥалын.

1940—41 тунемме ийлан 75 кубометр пуым ямдылаш кӱлеш ыле гын, кызыт школа 80 кубометр пуым ситышын ямдылен.

И. Росляков

Ваня Загайнов тений Кужмаринский неполный средний школым тунем пытара. Кызыт Ваня испытанийым чыла предмет денат „отлично" отметка дене сдатла. Снимкыште: Ваня Загайнов. Фото В. Загайновын.

Колхозник-шамычын йӧратыме верышт

Йошкар-Ола район Коминский сельсовет пеленсе лудмо пӧртыштӧ, заведующийлан М. Ешметова йолташым шогалтымешке, художественный литература уке ыле. Кызыт Ешметова йолташ пашам саемден колтен. Лудмо пӧртыштӧ 360 экземпляр тӱрлӧ литература уло, 6 экземпляр газета толеш.

Лудмо пӧрт колхозник ден колхозница-шамычын организованно каныме верышкышт савырнен. Тышке кас еда 20-30 еҥ погына. Колхозник-шамыч литературым кугу куанымаш дене лудыт. А. Дружинина, П. Рыбаков да молат чарныде лудын шогат. Нуно „Пиалан илыш" альманахым чыла кум ужашыжым, Н. Островскийын „Вурыс кузе шуаралтын" романжым лудын лектыныт.

Сельский Советын депутат Е. Коротков йолташ активный лудшылан шотлалтеш. Тудо кызыт Островскийын „Как закалялась сталь" романжым лудеш.

Лудмо пӧрт пелен самодеятельный кружок-шамычым организоватлымеке да ситышын тӱрлӧ модышым налмеке, лудмо пӧрт эше сай культурный каныме верышке савырнышаш.

Н. В. Янсонов.

27-ше майыште Йошкар-Олаште ӱдрамаш молодежьын городской конференцийже эртыш
Снимкыште: конференцийын общий видше.

Фото М. Чуршуковын.

Оласе ӱдрамаш молодежьын конференцийже эртыш

27 майыште Лесотехнический институтын актовый залешыже оласе ӱдрамаш молодежьын конференцийже эртыш. Конференцийыште Никитина йолташ докладым ыштыш. Тудо шке докладыштыже ожнысо шемер ӱдрамашшамычын кузе орланен илымышт нерген да кызыт советский ӱдрамаш-шамычын пиалан илышыште куанен илмышт нерген кутырыш.

Доклад деч вара прений тӱҥале. Пренийыште ятыр ӱдрамаш-шамыч выступатлышт.

Маргостипографий пеленсе комсомольский организацийын секретарьже Е. Эргубаева йолташ шке выступленийыштыже марий ӱдрамаш-шамычын пашаште кузе кушкын шогымышт нерген рашкыде пример-шамычым ончыктыш.

— Наборщица П. Антонова йолташ активный пашаеҥ, тудо типографийыште паша нормым эреак 175—200 процентлан тема. Тыгак моло наборщица-шамычат нормым 150—200 процент марте темат, — манын шке мутшым кошартыш.

Тиддеч вара ВЛКСМ обком пеленсе комсомольский организацийысе комсомолка Ю. Филина да центральный библиотекысе комсомолка Скворцова йолташ-шамыч выступатлышт. Нунат шке выступленийыштышт пиалан советский ӱдрамаш-шамычлан чыла пашаште права пуалтме нерген да кушкын шогымышт нерген кутырышт.

Прений деч вара Маргостипографий пеленсе самодеятельный кружок выступатлыш. Тудо шке выступленийыштыже ятыр марий муро-шамычым да марий танецым исполнятлыш.

М. Крылова.

Пареҥгым шынден пытарышт

Моркинский район Шалинский сельсоветысе „Патыр" колхоз 22 майыште 35 гектареш пареҥгым шынден пытарен.

Колхоз тений 14 тонн пареҥгым яровизироватлен шынден. Пареҥге шындымаште К. Игнатов йолташын бригадыже эн активно участвоватлен.

В. Иванов.

* * *

„Йошкар пеледыш" колхоз (Моркинский район) 20 гектар пареҥгым кок кече жапыште шынден пытарен. Тиде площадеш 90 центнержым яровизироватлен шынден.

И. Кочкарев.

6 центнер йытын верч

Сернурский районысо „Чевер ӱжара" колхоз тений 12 гектар йытыным ӱден. Йытын ӱдымаште чыла агромероприятийым илышыш тӱрыс пуртымо. Колхоз кажне гектар гыч 6 центнер йытыным налшаш верч кучедалеш.

Росляков.

ПАСУШКО ТЕРЫСЫМ ЛУКТЫТ

Кӱкшӧ урожай верч кучедалмаште терыс пеш кугу рольым модеш. Параньгинский районысо „Марий" колхоз тидым раш умлен, 25 майыште пасушко терысым лукташ тӱҥалын.

Терыс шупшыктымаште С. Богданов, Н. Дмитриев да В. Петров йолташ-шамыч кечаш паша нормым 120 процент марте темат. Кодшо кечылаште такыр пасушко 100 тонн терысым лукмо.

Н. А. Иванов.

Вольыкым сай ончат

Фрунзе лӱмеш колхозышто (Оршанский район) скотницалан 63 ияш колхозница П. Полушина йолташ ышта. Тудо ушкал фермыште икымше ий велэ ышта гынат, пашажым моштен организоватлен. Тений чыла ушкал-шамычым средний упитанностяным ончен луктын.

Тудын помощницаже комсомолка А. Орехова йолташат пашаште активо участвоватла. **М. Ураков.**

Отв. редакторын заместительже—*В. М. БОРИСОВ.*

АДРЕС РЕДАКЦИИ: Мар. АССР, г. Йошкар-Ола, Дом Советов, 4 этаж, № комнаты 69—70, № телефона 90.
Упол. Главлита МАССР А—501. Йошкар-Ола, 1-ая типография Маргосиздата.